

Christianshavn, den 25. april 2023

Til Social-, Bolig- og Ældreministeriet

I forbindelse med vores erfaringer fra Joannahusets rettighedsbaserede rådgivning og retshjælp til børn og unge under 18 år, tillader vi os at rette henvendelse med en opfordring til, at der foretages ændringer i Barnets Lov § 48 samt bemærkningerne hertil. Vi er bekymrede over, at regeringen modsat hensigten med lovgivningen svækker børn og unges retssikkerhed.

Vi står til rådighed for at udfolde og drøfte problemstillingen yderligere, herunder børn og unges generelle ret til at være ansøgere om ydelser i den nuværende lovgivning og efter kommende lovgivning.

Behov for ændring af Barnets Lov

Vi vil kraftigt opfordre til at ændre i Barnets Lov således, man sidestiller en afvisning af et barns anmodning om anbringelse udenfor hjemmet med en forvaltningsretlige afgørelse og ikke, som der lægges op til i loven, gør det til en procesledet beslutning. For alle børn og unge som medvirkede i dokumentaren De Umyndige var det afgørende, at de havde ret til at få afgørelser fra kommunen, som kunne påklages.

Børn og unge henvender sig i Joannahuset for at få hjælp til at ansøge om anbringelse

I Joannahuset har vi igennem de seneste 2,5 år rådgivet mange børn og unge, der blandt andet oplever vold, overgreb og andre former for omsorgssvigt i deres familie. En del af disse børn og unge henvender sig for at få rådgivning omkring, hvordan de kan rette henvendelse til kommunen for at få hjælp til at blive anbragt uden for hjemmet. Andre fortæller, at de igennem flere år har bedt kommunen om hjælp til at komme hjemmefra, men kommunen aldrig har truffet en afgørelse i deres sag om, hvorvidt de vil imødekomme denne ansøgning.

Kommunernes praksis i sager hvor børn ansøger om anbringelse

Børnene som gjorde brug af Joannahusets rettighedsbaserede rådgivning, da vi åbnede i 2020, oplevede uden undtagelse, at selvom de ansøgte om at blive anbragt udenfor hjemmet, afviste kommunerne at træffe en afgørelse omkring ansøgningen. Dette var også i de tilfælde, hvor kommunen afviste at iværksætte hjælpeforanstaltninger jf. 52 stk. 3 nr. 7 sideløbende med udarbejdelse af en børnefaglige undersøgelse jf. sel § 52 stk. 2. I løbet af de seneste år har flere børn som har henvendt sig til Joannahusets rådgivning fået afgørelser, når kommunen har truffet afgørelse om at afvise deres ansøgning - blandt andet fordi, vi har hjulpet barnet med at fastholde, at de har ret til en afgørelse.

Joannahusets vurdering af nuværende lovgivningen på området

I Joannahuset mener vi, at forvaltningslovens bestemmelser må gælde også for de børn, som har delvist eller fuld partsstatus, jf. lov om social service. Børnene og de unge må derfor have krav på en afgørelse om, at kommunen ikke vil imødekomme deres ansøgning herunder ret til en begrundelse og en klagevejledning. Det fremgår endvidere af vejledning nr. X til lov om social service pkt. 300, at den *"unge kan selv rette henvendelse til kommunen for at bede om at blive anbragt udenfor hjemmet, men det er kommunen som afgør, om der er grundlag for en anbringelse... Den unge som er fyldt 15 år, vil i øvrigt kunne klage på egen hånd, hvis kommunen. Ikke finder grundlag for, at den unge får ophold udenfor hjemmet"*.

Vi har på baggrund af de mange afvisninger på at få afgørelser omkring afslag på anbringelse i 2022 rettet henvendelse til alle landets kommuner og forespurgt dem omkring deres praksis ved børns ansøgninger om anbringelse. Vi fik svar fra X antal kommuner. Svarerne varierede fra, at de vurderede, at barnet havde krav på en afgørelse, til at dette ikke var tilfældet.

Problemstillingen er, som vi ser det, at børn der ikke får en afgørelse på deres anmodning om anbringelse stilles ringe retssikkerhedsmæssigt. De har eksempelvis ikke ret til at få en begrundelse for, hvorfor kommunen ikke vurderer, at der er et anbringelsesgrundlag og de får ikke mulighed for at klage over afgørelsen.

Barnets Lov er en svækkelse af børns retssikkerhed, når de ansøger om at blive anbragt

Af Barnets Lov § 48 fremgår det: *"Et barn eller en ung har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive anbragt uden for hjemmet.*

Stk. 2 anmoder et barn eller en ung om at blive anbragt uden for hjemmet efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der af hensyn til barnet eller den unges bedste skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse, jf. § 20, herunder om betingelserne i §§ 26 eller 47 er opfyldt".

Af bemærkningerne til § 48 fremgår følgende: *"...En beslutning om ikke at anbringe et barn eller en ung er dermed en procesledende beslutning og kan således ikke påklages særskilt"*.

Den kommende lovgivning ændrer, derved børns retsstilling således, at kommunen ved en ansøgning fra barnet om at blive anbragt udenfor hjemmet evt. sideløbende med, at der udarbejdes en børnefaglige undersøgelse jf. Barnets lov § 20 stk. X, ikke skal træffe en afgørelse, som barnet kan påklage – en sådan beslutning kaldes i Barnets Lov nu en procesledet beslutning. Modsat kan barnet fortsat klage, hvis kommunen træffer afgørelse om at iværksætte en anbringelse, da der fortsat er tale om en afgørelse. Det er hverken logisk eller rimeligt ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger, da begge afgørelser/beslutninger har afgørende betydning for barnets retsstilling samt mulighed for at udvikle sig og trives.

Med venlig hilsen

Marie Skovgaard, jurist, Amalie Georg Smistrup, børnefaglig medarbejder og Jette Wilhelmsen, leder i Joannahuset

